

Prihoda Gábor

Az Arany János Programiroda alakuló együttműködési rendszere

A felsőoktatás szereplőivel való kapcsolatok kialakítása az Arany János Programok koordinációs szintjén

BEVEZETÉS

Az Arany János Tehetséggondozó Program (AJTP), az Arany János Kollégiumi Program (AJKP) és az Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Program (AJKSZP) működését a Nemzeti Erőforrás Minisztérium háttérintézményében, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézetben működő Arany János Programiroda (Programiroda) irányítja. A Programiroda feladata a programokban részt vevő intézmények koordinálása mellett az intézményi munka segítése és a programokat érintő (oktatási) szintek közötti kapcsolattartás, valamint a programok képviselete. A Programiroda szerepe szerint ellát bizonyos ellenőrző funkciókat is, de ezek a mozzanatok a gyakorlatban sokkal inkább az együttműködés szemléletén alapulnak, a hierarchikus viszonyok érvényesítésének szándéka nélkül.

A Programiroda alapelve, hogy az intézményekben folyó munka – a jogszabályok adta kereteken belül – önálló és szakmailag autonóm. Ugyanígy, a programokhoz kapcsolódó intézmények hálózata önszerveződő, és a szakmai értékek szempontjából elsősorban saját erőforrásaik mentén épül, fejlődik. Az intézmények munkájához két olyan szolgáltatás jellegű támogatási forma kapcsolódik, amelyek igénybevételét rendelet, illetve az intézményekkel kötött szerződés írja elő. Ennek keretében szakértő mentorok segítik a Kollégiumi és a Kollégiumi-Szakiskolai programok iskolai és kollégiumi munkáját, illetve mindhárom programban működik éves, a program megvalósítására, eredményességére fókuszáló monitoring rendszer. Bár a mentori munka szintén a Programiroda irányításával valósul meg, a mentor és a mentorált intézmény közötti kapcsolat alapvetően megbízott–megbízói viszony, amely konkrét, a programok céljaival összhangban lévő szerződésen alapul.

Az intézmények éves monitoringja az intézményi működés szabályszerűségének, szakszerűségének vizsgálatáról szól, ezzel együtt a Programiroda és a felkért monitorok sokkal inkább tartják ezt a formát olyan lehetőségnek, amely a látogatások tapasztalatainak visszacsatolása által a programok fejlesztésének irányába hat. Természetesen a monitoring elsődleges feladata az intézményekben esetlegesen tapasztalt visszasságok, szabálytalanságok jelzése, ugyanakkor nem találkoztunk olyan helyzettel, amely egyúttal ne tartalmazta volna a helyreállítás lehetőségét is.

Az Arany János Programok felépítése magába foglal olyan belső támogató elemeket is, amelyek ernyőszervezetként az AJTP és az AJKP belső munkáját hivatottak erősíteni. Az AJTP által életre hívott Szakmai Tanácsadó Testület, az AJTP Intézményeinek Egyesülete, a frissen

megalakult Arany János Tehetségsegítő Tanács és az AJKP Intézményeinek Egyesülete nemcsak a belső önfejlesztésre szolgálnak, de fontos külső kapcsolódási lehetőségeket is biztosítanak.

Mindhárom program intézményei – fenntartóik révén – a speciális tantervű oktatás megvalósításáért a központi költségvetésben meghatározottak szerint, a programokban tanuló diákok létszámának arányában állami normatívát igényelnek.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS SZÍNTEREI¹

Az AJTP és az AJKP célrendszerének legfontosabb összetevője a tanulók számára előrehaladást jelentő továbblépés a felsőoktatásba vagy a felsőfokú szakképzés irányába. Ez egyben az AJTP és az AJKP eredményességének egyik legjellemzőbb mutatója is. Az Arany János Programok hálózatába tartozó iskolák és kollégiumok ezirányú elhivatottsága mellett, a Programiroda számára is kiemelkedően fontos a célok megvalósításában való tevékeny részvétel.

HÖÖK Mentorprogram

A Programiroda és a HÖÖK Mentorprogram (Mentorprogram) közötti kapcsolat egy, az Arany János Programok iránt érdeklődő külső szakember ösztönzésére indult. Az ezt követő személyes találkozások során a két szervezet képviselői rövid időben belül meghatározták a közös munka irányait, majd a fontosabb pontokat együttműködési megállapodásban is rögzítették. A Mentorprogram munkája, illetve a szervezet tevékenységéről szóló puszta információ önmagában, a két szervezet tevékeny együttműködése nélkül is alapvető fontosságú volt az AJTP és az AJKP számára. Az ezen túlmutató közös munka azonban lényegesen több lehetőséget tartogatott.

A Mentorprogram a felsőoktatásba bekerülő elsőéves hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű hallgatókat támogatja. A program mentorai olyan azonos intézményben és szakon, képzési területen tanuló felsőbb éves hallgatók, akik segítik a rábízott elsőéves fiatal intézményi beilleszkedését: tanácsokat adnak tanulmányi és oktatási ügyekben, informálják az aktuális pályázatokról, hallgatói juttatásokról és ösztöndíjakról. Mindezen túl a mentorok segítsége minden olyan helyzetben igénybe vehető, amelyben a hallgatók bizonytalannak érzik magukat. A program legfontosabb elemei: a kortárs segítség, az önkéntesség kapacitálása, a hálózati munka és a személyesség. A mentorált hallgatóknak később, felsőbb évesként lehetőségük van arra, hogy mentorrá váljanak, így az egymás támogatásából eredő tudások és munkájuk szemléletének továbbadása is biztosított.²

- 1 Az AJKSZP a három programmal minden szempontból egyenrangú, miután azonban a jelen írásban bemutatott együttműködési rendszer kizárólag a felsőoktatás szereplőivel való kapcsolatokat jeleníteni meg, a szakiskolai programról most nem eshet szó. Éppen ezért nem említjük most azokat a további szakmai partnereket, akiket a Programirodához ugyan szoros szálak fűznek (Mentors Nyelviskola, egyes kistélepülések általános iskolái, Zánkai Gyermekek- és Ifjúsági Centrum, T-Soft Mérnökiroda, Nemzeti Tehetségsegítő Tanács, Debreceni Egyetem Pszichológia tanszéke stb.), de szerepük nem tematizálható a felsőoktatásba beiskolázással kapcsolatban.
- 2 Forrás: <http://www.hook.hu/hu/web/mentor>, letöltés ideje: 2011. április 23.

A közös munka első lépése a Mentorprogram vezetőjének meghívása volt a 2010-es szegedi AJTP konferenciára. A rendezvényen a Mentorprogram képviselője az AJTP szakembereinek plenáris előadás keretében ismertette programjukat, annak előnyeit és lehetőségeit.³ A Mentorprogram ezt követően csatlakozott a Programiroda és a Studium Generale által 2009-ben elindított Pályaorientációs Tábor szervezési munkálataihoz. Miután a Mentorprogram az ország összes felsőoktatási intézményében képviselteti magát, a tábor egyik alapprogramját, az egyetemek és főiskolák bemutatkozó workshop-ját a Mentorprogram szervezte. Így a tábor résztvevői nem csupán a felsőoktatási intézményeket képviselő hallgatókkal találkozhattak és beszélgethettek, de egyúttal a Mentorprogramról és más hallgatói támogatásról szóló fontos információkat is szerezhettek.⁴

2010 végén egy új közös programot indítottunk el, amelynek az volt a célja, hogy az AJTP és az AJKP tanulói további információkat kapjanak a Mentorprogramról, a felsőoktatásban igénybe vehető ösztöndíjakról és egyéb támogatásokról, segítő lehetőségekről. A közösen kidolgozott „roadshow” terveinek megfelelően 2011 elején, a felvételi lapok beadásának határidejét megelőzve, az egyes régiók mentorai 27 AJKP és AJTP végzős osztályt, tanulói csoportot, hozzávetőlegesen 630 tanulót látogattak és szólítottak meg. Az intézmények, a tanulók és a pedagógusok, valamint a mentorok visszajelzései alapján az intézményi látogatások különösen hasznosnak bizonyultak azon tanulók számára, akik eddig keveset tudtak a felsőoktatás támogató lehetőségeiről.

A két szervezet közös munkája nem csak a közös szervezésű programok szintjén valósul meg. Gyakoriak az informális szakmai beszélgetések, tapasztalatcserék, illetve előfordul az is, hogy meghívott előadóként a két szervezet képviselői kölcsönösen gazdagítják egymás rendezvényeinek programjait.

A Mentorprogram hiánypótló támogatást nyújt azoknak a főiskolai, egyetemi hallgatóknak, akik az AJTP vagy az AJKP intézményeiben végezték középfokú tanulmányaikat. Így az AJTP és az AJKP nyújtotta különleges pedagógiai, szociális és mentálhigiénés szolgáltatások, illetve az egyéni, személyes odafigyelés a Mentorprogram munkája révén – immár a kortárs segítés keretei között – a felsőoktatásban is folytathatóvá válik. Azok a fiatalok pedig, akik felsőbb évesként mentorrá válnak, azt is megtapasztalhatják, hogy milyen fontos a megszerzett tudás átadása.

Studium Generale

A Corvinus Egyetemen működő Studium Generale (SG), a Tehetségért Mozgalom tagszervezeteként évek óta szervez felvételi előkészítőket, tematikus táborokat, illetve – küldetéséhez híven – keresi a kapcsolatot a hasonló szemléletű és hasonló céllal működő szervezetekkel,

³ A HÖÖK Mentorprogram képviselőjének előadása „A felsőoktatási mentorprogram” címmel a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggonozó Programja IX. Országos Konferenciáján hangzott el, 2010. március 18-án, Szegeden.

⁴ A 2010-ben szervezett II. Pályaorientációs Tábor végül az oktatásirányítást is érintő financiaális nehézségek miatt 2010 őszére kellett halasztani.

programokkal. 2009-ben az SG soros elnöke azzal a szándékkal kereste meg a Programirodát, hogy teret találjanak egy esetleges együttműködésnek. Az SG profiljához és tapasztalataihoz remekül illett a Programirodán tervként már korábban megfogalmazott pályaaorientációs jellegű nyári tábor szervezése. A tábor előzetes munkálatainak megosztásáról szóló szóbeli megállapodást követően 2009 nyarán a Programiroda és az SG az AJTP és az AJKP tizenkettedik évfolyamos tanulói számára megrendezte az I. Pályaaorientációs Tábort.

A pályaaorientációs táborok célja, hogy közösségi keretek között tegye lehetővé a pályaaorientációval, pályaválasztással kapcsolatos legszükségesebb ismeretek elsajátítását. A táborban a diákoknak alkalmuk van találkozni, beszélgetni, eszmét cserélni különböző egyetemek, főiskolák hallgatóival, és lehetőségük van arra is, hogy személyes kérdéseiket feltegyék. Az információk és a válaszok mellett az SG és tábori vendégeik, közösségi programjaik, játékaik által az egyetemi élet más színtereit is megmutatják az „aranyos” fiataloknak.

Az SG története a hatvanas évek végére nyúlik vissza, amikor egyetemisták egy csoportja elhatározta, hogy segítő hálózatot hoz létre olyan középiskolás diákok számára, akik felsőoktatási felvételre készülnek. A civil jellegű kezdeményezést hamar felkarolta a KISZ, és ettől kezdve, 1969-től már hivatalos keretek között folytatták munkájukat. Az SG célja elsődlegesen az volt, hogy azokat a vidéken élő hátrányos helyzetű diákokat segítsék, akik nehezebben jutnak hozzá a felvételhez szükséges tudáshoz.

Eleinte az SG munkája levelezéses formában valósult meg, 1971-től viszont az akkori Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem épületében lehetőségük nyílt arra is, hogy szombatoként személyesen nyújtsanak felkészítő órákat. Az egyetem ehhez komoly segítséget adott: az SG használhatta az intézmény infrastruktúráját, termeit, illetve nyomdáját. Még ebben az évben indult el a táborok hagyománya, amely évente kétszer nyújtott többnapos intenzív lehetőséget az együttlétre és a koncentráltabb felkészülésre. A táborok szervezése azóta is az SG munkájának egyik legjellemzőbb vonása.

Az SG-t 1974-től az oktatásért felelős minisztérium állami felügyelet alá vette, és a felvételi előkészítő tevékenységet más felsőoktatási intézményre is kiterjesztette. A Studium Generale neve ezzel a mozzanattal Felvételi Előkészítő Bizottságra (FEB) változott. Az SG állami ellenőrzése és támogatottsága a 80-as évek közepére enyhébb lett, s ezzel kevesebb támogatás jutott a szervezetnek. Ma az SG forrásait elsősorban különféle szponzorok, pályázatok által teremti meg.⁵

Az eddigiekben megvalósult két pályaaorientációs tábor olyan együttműködési rutint alakított ki az SG és a Programiroda között, amely a közös munka alapjává vált. Bár a Programiroda és az SG kapcsolata jelenleg az évente megvalósított és megvalósítandó pályaaori-

⁵ Forrás: <http://www.studiumgenerale.hu/>, letöltés ideje: 2011. április 23.

entációs táborok szervezésére szorítkozik, előfordul, hogy egymás programjait, információit megosztjuk, illetve továbbítjuk célcsoportjaink felé. A táborok szervezésének folyamata (áprilistól augusztusig) szoros együttműködést, együttmozgást igényel, aminek feltétele egymás programjainak, szemléletének alaposabb megismerése.

Országos Tudományos Diákköri Tanács

Az Országos Tudományos Diákköri Tanáccsal (OTDT) való szakmai kapcsolat lehetősége az AJTP 2010 márciusában tartott szegedi konferenciáján merült föl először, ahol a Programiroda meghívására – a Mentorprogram képviselőjéhez hasonlóan – plenáris előadást tartott Dr. Szendrő Péter, az OTDT elnöke.⁶ Bár az előadás inkább elméleti síkon mutatta meg a tehetséggondozás folyamatosságának lehetőségeit, nem sokkal később egy olyan gyakorlati lépés látszott körvonalazódni, amely a Programiroda és az OTDT közötti együttműködés alapjait fektette le.

Az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT), mint a tanszéki, szakterületi, kari, valamint intézményi szinten szerveződő diákköröket országosan koordináló szervezet, 1973-ban jött létre. „Az OTDT célja és feladata a felsőoktatási intézményekben tudományos tevékenységet végző hallgatók és az őket támogató, segítő oktatók, kutatók szakmai érdekképviselése, országos szintű támogatása és összefogása; a tudományos diákköri mozgalomban központi szerepet betöltő szakmai bizottságok működési feltételeinek biztosítása; az országos jellegű tudományos rendezvények, fórumok szervezése.”⁷ Az OTDT létrejöttének további alapcélja, hogy támogassa és képviselje a tudományos diákköri tevékenységet végző hallgatókat és oktatóikat. Az OTDT legkiemelkedőbb rendezvénye a minisztérium (korábban OKM, ma NEFMI) és a Magyar Tudományos Akadémia védnöksége alatt két évente megvalósuló Országos Tudományos Diákköri Konferencia (OTDK). „Az OTDK a legkiválóbb egyetemisták és főiskolások tudományos eredményeinek seregszemléje, akadémikusokból, professzorokból, elismert hazai szakemberekből álló bíráló bizottságok általi értékelési fóruma.”⁸ „Az országos konferencián való részvétel, bemutatkozás elsősorban erkölcsi elismerés, olyan lehetőség, amely alkalmat ad a szakmai zsűri és hallgatóság előtti érvelésre, vitára, véleménycserére, tapasztalatgyűjtésre, felkészít a szakterület hazai és külföldi konferenciáin való szereplésre, a saját és mások munkájának, előadásának értékelése révén pedig megerősítést, további ösztönzést adhat a sokszor nem kis áldozatokat követelő kutatómunkához.”⁹

6 Az OTDT elnökének előadása, „A tehetséggondozás folyamatosságának feltételei a felsőoktatásban” címmel a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programja IX. Országos Konferenciáján hangzott el, 2010. március 18-án, Szegeden.

7 Forrás: http://otdkttm.pk.szie.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=54:tdk-toertenete&catid=34:hirek&Itemid=50, letöltés ideje: 2011. április 23.

8 Uo.

9 Uo.

Az Arany János Programok – kifejezetten az AJTP – és az OTDT közös céljai alapvetően a tehetséggondozás területét érintik. A két szervezet látszólag távol eső tevékenységi körei azoknak az AJTP-s diákoknak az esetében tudnak összeérni, akik bekerülve a felsőoktatásba tehetségük révén érdemesek és alkalmasak a tudományos diákköri (TDK) munkára. A felsőoktatási intézményekben működő kari TDK-k és a volt AJTP-s diákok közös érdeke, hogy a hallgatók és a diákkörök közötti kapcsolat kialakítása könnyebben, gördülékenyebben történjék. Az OTDT és a Programiroda együttműködésének célja, hogy a maga eszközeivel támogassa ennek a kapcsolatnak a kialakítását.

A formálódó együttműködés tartalma szerint a 2010/2011-es tanévtől a felsőoktatásba felvételt nyert AJTP-s diákok – immáron hallgatók – listáját (és azoknak a felsőoktatási intézményeknek a nevét, ahol a diákok tanulmányaikat megkezdik) eljuttatjuk az OTDT titkársága felé, ahonnan azt intézményenkénti bontásban a titkárság munkatársai továbbítják az intézményi TDK felelősöknek. Az elgondolás alapján az AJTP-ben tanuló tehetséges fiatalok ezzel egy olyan kapcsolat lehetőségét (és egyben motivációját) kapják, amely hozzájárulhat az „aranyos” hallgatók főiskolai, egyetemi tudományos életben való részvételéhez.

Terveink szerint az OTDT és a Programiroda együttműködése az Arany János Programokban végzett tanulók utánkövetésében is segítséget nyújtana. A végzett és felsőfokú tanulmányokat folytató AJTP-s és AJKP-s diákok arányát mutató százalékok mellett, tudományos diákköri tevékenységük által az AJTP eredményeinek egy része nemcsak számszerűen, hanem tartalmában is megjeleníthetővé válna. A volt „aranyos” hallgatók tudományos munkájának középiskoláik felé történő visszacsatolása pedig ösztönző erejű lehet diáktársaik és önmaguk számára egyaránt.

Tehetségért Mozgalom

2010-ben az AJTP x. Jubileumi Konferenciájának tervezésekor az AJTP Szakmai Tanácsadó Testülete (SZTT) és a Programiroda az AJTP-ben dolgozó, kiemelkedő pedagógiai tevékenységet végző kollégák munkájának elismeréseként díj alapítását tűzte ki célul. A díjazás részleteinek kidolgozása közben derült ki, hogy a díj adományozásának céljai részleteiben megegyeznek egy már meglévő kitüntetés, a Tehetségért Mozgalom (TM) által alapított „Pro Talento – A tehetségért” díj céljaival. Miután a TM alelnökével¹⁰ való beszélgetések során az SZTT és a Programiroda által kigondolt elismerés és a TM kitüntetése közötti szemléleti azonosság beigazolódott, egy olyan együttműködési megállapodást készítettünk, amelynek alapja a díj közös adományozásának eljárásrendje lett.

A Tehetségért Mozgalom (TM, korábbi nevén Felvételi Előkészítő Bizottság) 1972-73-ban jött létre a magyar főiskolák és egyetemek oktatói és hallgatói által, azzal a céllal, hogy szélesítsék a jövőbeni magyar értelmiség merítési bázisát. A TM feladatául a társadalmi esélyegyenlőség érdekében a továbbtanulási hátrányok

¹⁰ A TM alelnöke Neuwirth Gábor, aki több szálon – elsősorban a kiemelt tehetségek adatbázisának elkészítése és gondozása révén – kapcsolódik a magyar tehetségsegítés ügyéhez és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézethez, melynek nyugdíjasként ma is aktív oktatókutatója.

csökkentését tűzte ki. Azoknak a tehetséges középiskolás fiataloknak az egyetemi, főiskolai felvételire és a felsőoktatási tanulmányokra való felkészítését végezte, akiknek a körülményei ezt indokoltá tették. Ebben a munkában a mozgalom mindig számított a közoktatási intézményhálózat támogatására és segítségére. A TM-ben vállalt minden irányító, szervező, oktató tevékenység önkéntességen alapuló, ellenszolgáltatás nélküli munka.”

A TM-mel való együttműködésnek megfelelően az AJTP jubileumi évében, 2010-ben 23 „Pro Talento – A tehetségért” érmet adtunk át olyan pedagógusoknak és szakembereknek, akik munkájukkal jelentős mértékben gazdagították az Arany János Tehetséggondozó Programot. A megállapodás szerint a jövőben minden év tavaszán, a már említett szegedi AJTP konferenciákon az SZTT, a Programiroda és a TM további három érmet adományoz a kialakított eljárásrend szerint kiválasztott három pedagógusnak, szakembernek.

AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK (REJTETT) TARTALMAI

Az Arany János Programok a tehetséggondozás és a hátrányos helyzetű gyerekek oktatásának egyedi változatait képviselik. A Programiroda a koordinációs feladatokon túl a programok speciális igényei szerint végzi a munkáját, nagy gondot kell fordítania a programok sajátosságaira, a képviselő, a támogatás és az együttműködések kialakítása tekintetében is.

Az említett együttműködések szövete minden esetben a személyesség. Akár véletlenszerűen, akár tudatosan alakult a kapcsolódás, a közös munkát minden esetben a beszélgetések, az együttgondolkodások, a közösen kipróbált ötletek formálták.

Az AJTP és az AJKP mint önállóan működő hálózatok, a Programiroda együttműködési rendszerének részeként, olyan közös tereket találtak a felsőoktatásban már létrejött hálózatokkal, amelyekben a tanulók, leendő hallgatók céljai támogatást kaphatnak. Optimális esetben a hálózati működéssel együtt jár a más hálózatokkal való kapcsolódás, akkor, ha közös átfedések látszanak a működési terület, a célok vagy az értékek tekintetében. Bár a hálózatokat összekötő szálak gyakran tudatos munka eredményként találkoznak, a Programiroda együttműködésének rendszerében a kapcsolódások szinte automatikus módon jöttek létre.

Az együttműködés közös terei egy másik dimenziót is rejtenek magukban. Partnereink „élettörténeteiből” előtűnik a magyar oktatási rendszer történelmének egy nagyon fontos szelete, akár a szervezeteket képviselő meghatározó személyiségek révén is. Az SG és a TM közös múltja, az épp’ a xxx. Országos Tudományos Diákköri Konferenciáját tartó OTDT elnökének és több Arany János intézmény vezetőjének FEB-es érintettsége, a Mentorprogram és az SG külön alakuló együttműködése, a TM alelnökének az OFI-hoz való kapcsolata, és még sorolhatnánk... Csupa olyan személyes tartalmakat rejtő találkozások ezek, amelyek az idők folyamán szakmai értéké tudtak formálódni.

11 Forrás: <http://www.feb-tm.hu/>, letöltés ideje: 2011. április 23.

A hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok oktatását érintő szakmai konferenciák, diskurzusok gyakran ejtenek szót a kulturális és a kapcsolati tőke hiányáról. Egy műhelybeszélgetés¹² alkalmával ezeket a hiányokat, mint a hátrányos helyzetű hallgatók egyik legnagyobb problémáját, az egyik résztvevő hozzászóló „mentális szakadéknak” nevezte. Az elnevezés azt a helyzetet jelöli, amelyben a hátrányos helyzetből érkező és a felsőoktatásba bejutó fiatalok találják magukat: kulturális tartalékok, társas kompetenciák híján, elenyésző kapcsolatrendszerrel, gyakran súlyos bizonytalanságban. Természetesen a szocializáció során elveszett lehetőségek nem pótolhatóak teljes mértékben, mégis, a személyesség, a személyes segítség, a jelenlét, a közeledés és minden olyan interakció, amely társas tanulást jelent, visszahozhat, kialakíthat elveszettnek hitt készségeket, értékeket. Az a fajta személyes alapon alapuló társas tanulási folyamat, amely észleli, értékeli és beépíti a tananyagon kívüli tartalmakat is, nemcsak az önismeret szempontjából fontos, de egyúttal a felelős értelmiségi lét velejárója.

A Programiroda együttműködési rendszerének most bemutatott része egyfajta példa lehet arra, hogy miként kell egy néha túlbürokratizált, nehézkesen mozgó közegben a közös erőt, egymás tudását, tapasztalatát hasznosítani és a közösen meghatározott célok szolgálatába állítani. Mindazonáltal a Programiroda, a Mentorprogram, a Studium Generale, a Tehetségért Mozgalom és az OTDT együttes munkája még nem minden esetben gördülékeny. Mint minden kapcsolatrendszerben, itt is vannak érzékeny pontok, csiszolnivalók, rendezésre, fejlesztésre váró folyamatok. Nincs azonban kétség afelől, hogy annak a közös munkának, amely fontosnak tartja a folyamatosságot, a meglévő erőforrások összehangolását, amely nemcsak szakmai, de hivatásbeli értékeket is magában hordoz, meghatározó jelentősége van.

12 Esélyteremtés gyermekkortól a felsőoktatásig, HÖÖK Műhelybeszélgetés, 2011. február 23. BME